

Periodizace politických dějin raného novověku

Autor: Mgr. Přemysl Dvorský, Ph.D.

Datum tvorby: srpen 2012

Ročník: sedmý

Vzdělávací oblast: dějepis

Anotace:

Digitální učební materiál seznamuje žáky s periodizací politických dějin raného novověku. Obsah či rozsah předkládaných informací není ani úplným výčtem aktuálního poznání v příslušném oboru, ani nejnutnějším minimem informací s ohledem na danou vzdělávací oblast. Digitální vzdělávací materiál si na relativním množství ukázek památek klade za cíl fixovat u žáků znalost základních osobností a událostí dané epochy a vytvořit u nich dovednost jejich rozpoznávání v kontextu dalšího politického vývoje a to i ve vazbě na kulturní dějiny.

Raný novověk

Periodizace politických dějin

	Období reformace a náboženských válek cca 1500 - 1600	Období zápasu absolutismu s parlamentarismem cca 1600 - 1648	třicetiletá válka 1618 - 1648
Svatá říše římská Habsburské země	1516 – Španělským králem se stává Habsburk Karel 1517 – Luther přibíjí své „teze“ na dveře ve Wittenbergu, počátek reformace 1520 – Habsburk Karel – král španělský se stává císařem Svaté říše římské 1526 – Habsburk Ferdinand (mladší bratr španělského krále Karla) se stává králem českým a uherským a zakládá podunajskou monarchii 1526 – Habsburkové vládou ve Španělsku, španělském Nizozemí (dnešní Belgie), Svaté říši římské a podunajské monarchii (Čechy, Morava, Slezsko, Rakousko, Uhry). Habsburkové tak obkličují Francii 1555 – augsburský mír = náboženský mír mezi císařem a německými pány podle pravidla „čí země, toho vyznání“, tj. je-li pán katolík = země i lidé pak budou katolíci a naopak	1555 – od augsburského míru se rakouští Habsburkové soustředili na upevnění moci ve svých zemích, tj. především v Čechách a na Moravě 1555 – 1618 – 1620 = zápas o náboženskou svobodu c Čechách a odpor proti panovnickému absolutismu 1609 – Rudolfův majestát = vítězství českých stavů nad králem = vládu v zemi přebírají stavy a je zaručena náboženská svoboda 1609 – 1618 = období porušování majestátu králem, především Matyášem, bratrem Rudolfa II. 1618 – druhá pražská defenestrace; počátek 30leté války	1618 – 1620, tzv. „válka česká“ nebo též, tzv. České stavovské povstání“ 1620 – vítězství císaře Nad českými stavy v bitvě na Bílé Hoře. 1648 – vestfálský mír, konec 30leté války = moc císaře zůstává v říši spíše formální, zcela jsou mu naopak vydány dědičné země, tj. Rakousko, Čechy a Morava.
Francie	30 léta 16. století – 1598 období náboženských válek a sporů o trůn ve Francii (francouzští protestanté = hugenoti) 1598 – edikt nantský, zaručení náboženských svobod hugenotům v katolické Francii (král = katolík)	1610 – 1643 Ludvík XIII; prvním Ministrem = kardinál Richelieu Období systematického budování absolutismu 1635 – Francie vstupuje do 30leté války na straně protestantů proti Habsburkům 1661 – absolutismus ve Francii dovršen vládou Ludvíka XIV. bez prvního ministra	1635 – Francie vstupuje do války s cílem oslabit Habsburky, Francie podporovala protestanty a svým vlivem zabránila sjednocení říše v německý národní stát

<p>Anglie</p>	<p>1533 – odtržení Anglie od římskokatolické církve králem Vznik Anglikánské církve = hlavou církve je král Počátek bojů anglikánů (protestantů) X katolíkům Boje končí vítězstvím protestantů za vlády Alžběty I.</p>	<p>1603 – na anglický trůn nastupují skotští Stuartovci 1603 – 1642 období snahy anglických králů o zavedení absolutismu = stále častější spory s parlamentem 1642 – 1649 občanská válka mezi králem Karlem I. a parlamentem 1649 – vítězství parlamentu, král Popraven 1649 – 1660 = Anglie republikou</p>	<p>Anglie se 30tileté války přímo neúčastní – v té době prochází obdobím stavovského povstání</p>
---------------	--	---	---

Raný novověk

Periodizace politických dějin

Klíčové události jednotlivých období – vizuální fixace

Martin Luther

německý reformátor

Karel V. Habsburský

Císař Svaté říše římské (byl též králem španělským jako Karel I.)

Raný novověk

Periodizace politických dějin

Klíčové události jednotlivých období – vizuální fixace

Ludvík XIII.

Král Francie

Kardinál Richelieu

První ministr krále Ludvíka XIII

Raný novověk

Periodizace politických dějin

Klíčové události jednotlivých období – vizuální fixace

Alžběta I.

Královna Anglie (královna nikoli jako manželka krále ale jako vládkyně)

Karel I.

Krále Anglie, popraven 1649

Seznam použité literatury:

- Dorazil, O.: Světové dějiny v kostce, Praha 1995
- Honzák, F., Pečenka, M., Stellner, F., Vlčková, J.: Evropa v proměnách staletí, Praha 1997
- Čornej, P., Kučera J. P., Vaníček, V. a kol.: Evropa králů a císařů, Praha 2005
- Československé dějiny v datech, Praha 1986

Seznam použitých webových stránek:

- http://www.kingsacademy.com/mhodes/11_Western-Art/17_Baroque/de-Champagne/de-Champagne.htm
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Ludv%C3%ADk_XIII.#mediaviewer/Soubor:LouisXIII.jpg
- <http://taylormarshall.com/2013/10/009-my-opinion-of-martin-luther-podcast.html>
- <http://www.osobnostik.estranky.cz/fotoalbum/karel-v.-habsbursky-1500--cisar-svate-rise-rimske/14.html>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Al%C5%BEBa_I.#mediaviewer/Soubor:Darnley_stage_3.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_I._Stuart#mediaviewer/Soubor:Karl_I_av_England,_m%C3%A5lning_av_Anthonis_van_Dyck_fr%C3%A5n_1632.jpg